

майбутньої професії. Викладачі ж отримають дієвий інструмент у викладацькій діяльності для формування у студентів складових професійної компетентності у профільному навчанні досить високого рівня.

Список використаних джерел

1. Зуєв В.М. Специалист в условиях современного производства / В.М. Зуев // Среднее проф. образование. – 2002. – №2. – С. 2–12.
2. Кремень В.Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (факти, роздуми, перспективи) / В.Г.Кремень. – К. : Грамота, 2003. – 58с.
3. Кубіцький С.О. Деякі аспекти оцінки якості підготовки конкурентоспроможного фахівця в Україні та за її межами / С.О. Кубіцький // Професійна освіта. Науково-методичний збірник. – 2002. – №27. – С. 3–9.
4. Осипов П.Н. ГОС СПО как условие повышенной конкурентоспособности и профессиональной мобильности выпускников ССУЗов на рынке труда / П.Н. Осипов // Среднее профессиональное образование. – 2002. – №3. – С.18-20.
5. Романовский О.Г. Сучасні підходи до проектування психолого-педагогічної моделі інженера керівника / О.Г. Романовський // Педагогіка і психологія. – 2000. – №4. – С. 69–78.
6. Словарь иностранных слов. – М. : Рус. яз., 1990. – 624 с.
Стаття надійшла до редакції 20.06.2010р.

УДК 378.35

З.С. Кучер, І.В. Божко
к. пед. н., доцент; студентка,
Криворізький ДПУ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ГРАФІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ТЕХНОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ

У статті розглянуто коло проблем та закономірностей формування графічної культури майбутніх учителів технологій у процесі вивчення конструювання одягу та конструювання з елементами системи автоматичного проектування. Обґрунтовано взаємозв'язок між рівнем базових знань з креслення, конструювання та рівнем графічної культури студентів.

Ключові слова: графічна культура, конструювання, система автоматизованого проектування, учитель технологій.

В статье рассмотрено круг проблем и закономерностей формирования графической культуры будущих учителей технологий в процессе изучения конструирования одежды и конструирования с элементами системы автоматического проектирования. Обосновано взаимосвязь между уровнем базовых знаний по черчению, конструированию и уровнем графической культуры студентов.

Ключевые слова: графическая культура, конструирование, система автоматического проектирования, учитель технологий.

The article considers a circle of problems and laws of forming the graphic culture of the future teachers of technologies while studying the designing of clothes and designing with the elements of the system of automatic planning. The interrelation between the level of base knowledge on plotting, designing and level of graphic culture of students is based.

Key words: graphic culture, designing, the system of automatic designing, the teacher of technologies.

Постановка проблеми. Нестача кваліфікованих інженерів у найближчі роки гальмуватиме створення високотехнологічних робочих місць, а відповідно і розвиток виробництва.

У вирішенні проблеми подолання дисбалансу ринку освітніх послуг та ринку праці, забезпечення економіки країни висококваліфікованою робочою силою не останню роль відіграє інженерно-педагогічна освіта.

Педагогіка вищої та середньої школи. – 2010. – Вип. 30.

Як справедливо зазначає В.Г.Кремін, "розвиток у національному і світовому контексті зумовлює зміни в освіті. Світ на початку XXI століття не просто змінюється. Його змінність перетворилася в константу історичного процесу. Тепер навіть у вимірах повсякденного людського життя зміни починають переважати над спадковістю, сталістю. Уперше в історії людства покоління ідей і покоління речей змінюються у часі швидше за покоління людей [10, с.3].

Тому насамперед необхідно осмислити нову освітню мету, прийняти її і зрозуміти. На особливу увагу заслуговує перебудова графічної освіти, як одного із факторів, що сприяє загальнокультурному розвитку особистості, її готовності до неперервної освіти та професійної діяльності.

Знання графічної грамоти, основних положень та правил графічних зображень просторових форм необхідні будь-якій освіченій людині, незалежно від роду її практичної діяльності. Але в першу чергу графічна підготовка необхідна у сфері практичної діяльності, пов'язаної з кресленням. Таким чином, якщо учень під час навчання у школі орієнтується на таку трудову діяльність, де буде використовуватися графічна документація, то він повинен належним чином приділяти увагу питанням своєї графічної підготовки.

Цілком зрозуміла істина: перш, ніж навчити когось, потрібно знати і вміти самому. Вчитель технологій повинен досконало володіти теоретичним матеріалом, графічними вміннями і навичками високого рівня, доведеного до автоматизму.

Аналіз останніх досліджень. Нашу увагу привернули дослідження проблеми логіки формування гуманітарно-технічної еліти в системі нової філософії інженерної освіти, що широко висвітлена у працях таких науковців, як: О.С.Пономарьов, О.Г.Романовський. Про необхідність графічної підготовки у школі та оптимальні фізіолого-гігієнічні умови виконання креслень постійно наголошують відомі науковці А.П.Верхола, В.К.Сидоренко, А.Ф.Кириченко.

Теоретико-методичні передумови формування змісту графічної підготовки учнів профільної школи детально викладено у наукових доробках А.М.Гедзика. Деякі питання формування інтелектуальних графічних умінь розкрито у дослідженнях О.Бугрій, М.А.Косолапова, В.І.Кузьменка.

Особливу увагу науковці та практики, такі як Н.Андреева, А.Д.Ботвінников, І.С.Вишнепольський, Н.П.Волкова, приділяють плануванню міжпредметних зв'язків. Дослідженню методики навчання креслення та графіці присвячені наукові роботи Є.А.Антоновича, Я.В.Василишин, О.А.Василенко, А.П.Верхоли, С.І.Дембицького та інших.

Мета статті. Проаналізувавши вище зазначене, ми вважаємо що знання основ графічної грамотності є важливою складовою технологічної підготовки студентів, майбутніх учителів технологій, за спеціалізацією "конструювання та моделювання одягу". Та в той же час недостатня роз-

робленість даної проблеми, її практична значимість для розвитку найважливіших якостей особистості зумовили вибір теми статті.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вирішення окресленої проблеми вимагає певних змін у цілях, змісті, організації навчально-виховного процесу, розробки нових дидактичних засобів і педагогічних технологій. Н.Ковтуненко переконана, що “зростаючий вплив науково-технічного прогресу на соціально-економічний розвиток суспільства зумовлює необхідність пошуку нових форм та методів підготовки учнів загальноосвітніх шкіл до вибору технічних, у тому числі й інженерно-технічних професій як напряму майбутньої трудової діяльності” [9, с. 33].

Вчитель технологій, як і інженер, вивчає профільні інженерні дисципліни, що є базовою основою до вивчення методики трудового, а особливо профільного навчання. В той же час сучасна інженерна освіта передбачає вивчення таких дисциплін, як: “Психологія”, “Педагогіка вищої школи”; “Психолого-педагогічні основи управлінської діяльності інженера”; “Психологія життєвого успіху” та інші. Спільні проблеми підготовки вчителя технологій, інженера та інженера-педагога до їх професійної діяльності зумовили пошук виходу із освітньо-графічної кризи почати із професійної орієнтації, популяризації інженерно-технічної освіти. До цього, в першу чергу, причетний вчитель технологій та креслення.

О.Г.Романовський, О.С.Пономарьов вбачають декілька шляхів подолання кризових явищ у системі інженерної освіти: неперервне підвищення професійної кваліфікації викладачів; підвищення рівня їх професійної компетенції; оволодіння інформаційними технологіями; широке впровадження у навчальний процес інноваційних педагогічних технологій [12; 13]. Подібні проблеми у підготовці вчителя технологій необхідно вирішувати і на технологічно-педагогічних факультетах.

С.І.Дембінський та В.І.Кузьменко вважають, що для врахування вимог сучасної науки та техніки необхідно звернути особливу увагу на покращення графічної підготовки студентів [6, с. 9].

За своєю сутністю креслення має соціальне значення і виконує у суспільстві комунікативну і мислетворчу функції. Різносторонні аспекти креслення дають підстави розглядати його як цілісну знакову систему, підпорядковану меті графічної підготовки. Складовими креслення як знакової системи можна вважати графічні поняття, що покладено в основу структурування змісту креслення.

Не виникає сумніву, що знання фактичного матеріалу у поєднанні з теоретичним обґрунтуванням понять, які вивчаються, являє собою більш високий рівень знань, який складає основу для глибинних абстракцій та широких узагальнень. Що стосується креслення, то його теоретичні концепції в основному базуються на положеннях нарисної геометрії. Виконання креслень просторових форм та виробів, читання креслень є певною категорією роботи, яка має свої специфічні методи. Знання методів різноманіт-

них графічних побудов слід розглядати як складову частину графічних знань взагалі. Однак одного тільки знання методів читання та виконання графічних зображень недостатньо. Щоб вміти застосовувати вказані методи, необхідно знати критерії їх оцінки.

Знання принципів та узагальнень є більш високою сходинкою загальних та абстрактних понять в кресленні. Необхідно знати не тільки фактичний матеріал, але й його систематику і принципи формування окремих положень та понять. В.Г.Казаков та Л.Л.Кондратьєва дають визначення узагальнення як виділення в уяві загального в предметах та явищах дійсності і основане на цьому поєднання в уяві їх один з одним [7, с. 152].

А.П.Верхола висловлює думку, що “знання теоретичних концепцій дає змогу осмислити зміст питань, що вивчаються, вибрати оптимальні варіанти застосовування графічних методів, відкриває творчі можливості графічної діяльності в процесі навчання” [3, с.23]. Відмічені графічні навички в поєднанні з графічними знаннями повинні складати основу графічних вмінь, набутих при навчанні кресленню та конструюванню одягу.

Особливу увагу щодо формування інтелектуально-графічних умінь приділено у наукових дослідженнях О.Бутрій, яка розглянула питання, присвячені меті навчання, пов'язаній з формуванням інтелектуальних умінь, що класифіковані як: розуміння, застосування, аналіз, синтез, оцінка [2, с.50].

Розуміння передбачає вміння сприймати та засвоювати матеріал без додаткових роз'яснень та пошуків в додатковій літературі. М. М. Фіцула “розуміння” визначає як розумовий процес, спрямований на виявлення істотних ознак, властивостей і зв'язків предметів, явищ і подій дійсності.

А.П. Верхола стосовно креслення “розуміння”, як категорію, поділяє на три складові: переклад, інтерпретацію та екстраполяцію [3, с.25].

Під терміном “переклад” науковець розуміє вміння розшифровувати зображення, умовне позначення, символ, формулу. Вказана складова інтелектуального вміння в навчанні кресленню має особливе значення, так як процес читання та виконання креслень оснований на перекладі. Адже зображення в кресленні являють собою також своєрідні умови позначення.

“Інтерпретація”, як складова розуміння в кресленні, по суті, є наступним за перекладом етапом в графічній діяльності, так як інтерпретації завжди передують переклад. Прикладом інтерпретації в кресленні може бути побудова креслення за описом або, навпаки, словесний опис креслення, що досить часто використовуємо для контролю за результатами навчальної діяльності при вивченні основ конструювання одягу. Інтерпретація, як і переклад, передбачає для свого здійснення певні знання і відповідні навички.

“Екстраполяція”, або перенесення – це вміння розповсюджувати отримані знання на інші області. Це інтелектуальне вміння в кресленні не отримало яскраво вираженого розвитку. Креслення – наука здебільшого

прикладна. Вона являє собою засіб зображення реальних предметів та виробів. Однак, як засіб відображення і, відповідно розуміння об'єктивної реальності, креслення проникає до сфери наук і тим самим розновсюджує знання на інші області науки та техніки. Найбільш характерним прикладом формування умінь екстраполяції можна вважати здобуття умінь читати креслення загального виду, схематичні, будівельні та т.ін. Це вміння допоможе застосовувати отримані знання в інших галузях, здобувати комплекс наступних знань та умінь.

Застосування передбачає вміння використовувати абстрактні знання та поняття в конкретних умовах. Н.П.Волкова переконана, що "особливе значення для повноцінного застосування знань мають міжпредметні зв'язки. Які мають практичне застосування для вирішення різних життєвих завдань, де доводиться використовувати комплекс знань з різних навчальних предметів" [4, с. 267].

Вказане інтелектуальне вміння, нестача якого спостерігається у студентів, як правило з багатьох предметів. У зв'язку з цим розвиток цього вміння актуальний у навчанні більшості дисциплін і креслення зокрема. В цих випадках ще більше можливо побачити розрив між абстрактними теоретичними знаннями та вміннями застосовувати їх при вирішенні практичних завдань. Процес навчання кресленню розкриває широкі можливості для розвитку уміння застосовувати методично обґрунтовані методи закріплення абстрактних положень.

Аналіз означає вміння підрозділяти інформацію на складові елементи. Це інтелектуальне вміння можна поділити ще на три види: аналіз елементів, аналіз відношень, аналіз організаційних принципів.

Аналіз елементів (вміння пізнавати елементи, які відносяться до цілого) знаходить застосування в вивченні практично всіх тем і розділів креслення. Вміння аналізування відношення формується при нанесенні розмірів на кресленнях деталей (ці розміри необхідно згрупувати, запобігти їх дублюванню). У ще більшій мірі розвивається вміння аналізувати відношення при читанні та виконанні складних креслень та креслень загального виду. Так, складові частини будь-якої одиниці знаходяться в певній залежності, тобто в певних відношеннях, які відображаються у відповідних графічних зображеннях цих виробів.

Аналіз організаційних принципів – вміння зрозуміти структуру та взаємозв'язок окремих елементів. Визначення принципу дії будь-якої складальної одиниці є розглядання, аналіз креслення, однак вплив подібного роду діяльності в навчанні кресленню незначний. Якщо йдеться про моделювання одягу, то розпізнавання складальних одиниць об'єкту дослідження є надто важливим.

Синтез як вид уміння, є основним та визначаючим в кресленні. Він розуміється як вміння з'єднувати розрізнені знання в єдине ціле. як вид уміння, є основним та визначаючим в кресленні. Адже виконання будь-

якого, навіть самого нескладного креслення – це синтез певних графічних знань, вмінь та навиків. Якщо ж розглядати синтез тільки в інтелектуальному плані, то при виконанні графічних завдань та взагалі в графічній діяльності, можна виділити такі складові, як: складання плану дій роботи; встановлення абстрактних зв'язків між окремими компонентами та етапами роботи. Синтез графічних знань сприяє розвитку проектної свідомості.

Ю.А. Самоненко констатує, що “проектна свідомість охоплює коло задач, пов'язаних з проектуванням та реалізацією конкретної мети діяльності” [14, с.15]. В процесі виконання графічної роботи намічені етапи повинні логічно і графічно завершитися, переходити один в другий, тобто виникає необхідність встановити між ними взаємний зв'язок.

Важливим при побудові графічного зображення, є вміння оцінювати матеріал або методи роботи, співвідносити їх з певними критеріями. Вміння оцінювати досягається певною практикою. Дуже часто, коли студент вибирає метод роботи, йому здається, що він вибрав найбільш раціональний.

А. П. Верхола доводить, що студент обирає не завжди той метод, який в даному випадку найбільш ефективний, а той, котрим він краще володіє [3, с.28]. Тому важливо, щоб студенти засвоїли найбільш ефективні та оптимальні методи графічної діяльності з тим, щоб мати змогу відпрацювати відповідні критерії.

Таким чином, враховуючи, що в процесі навчання кресленню, а пізніше конструюванню доводиться багатократно виконувати графічні завдання в рішенні яких можливі різні прийоми, студенти набувають певні вміння оцінювати матеріал та методи роботи з метою вибору оптимальних варіантів рішення поставленої задачі.

Отже, проаналізувавши мету та задачі графічної підготовки студентів, ми дійшли висновку, що графічна підготовка несе в собі не тільки навчальну функцію, але й сприяє вихованню студентів. Вона стимулює інтерес до навчання, розвиває активність, самостійність, цілеспрямованість. Формування інтелектуальних умінь, таких як, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінка має велике значення. Воно необхідне не тільки для покращення графічної грамотності, а також знадобиться студентам для вивчення інших дисциплін.

Кожен виріб, простий чи складний, виготовляють за кресленням. На думку А.П. Верхоли, вчитель повинен так організувати навчально-виховний процес, щоб учні зрозуміли, що “графічна підготовка в школі – не етап в їх навчанні, який через рік мине і можна буде все забути, а складова частина загальноосвітньої підготовки” [3, с.114].

Всі науки, починаючи з механіки та закінчуючи філософією тісно пов'язані і являють собою систему певних взаємовідносин. Цей взаємозв'язок особливо важливий при викладанні креслення, образотворчого мистецтва, конструювання та моделювання, оскільки знання, вміння та навички, отримані при вивченні цих предметів, використовуються безпосередньо на заняттях з іншої дисципліни.

Планування – суттєва умова ефективного використання міжпредметних зв'язків у навчальному процесі. Як пояснює Н. Андреева, “планування дає можливість враховувати основні вимоги програм, компенсувати недоліки підручників з висвітлення проблем міжпредметного характеру, координувати дії викладачів, допомагає точніше визначити, які теоретичні відомості, практичні уміння та навички необхідно використати для освоєння нового матеріалу, які знання міжпредметного рівня розвинути та вдосконалити при вивченні кожної конкретної теми” [1, с.67].

С.І.Дембінський та В.І.Кузьменко стверджують, що “дуже гарним заходом є оцінка виконаної студентом роботи, де слід враховувати не тільки якість роботи, але й час, затрачений на виготовлення креслення, кількість витраченого матеріалу та точність виготовлення виробу” [6, с. 28].

Креслення та образотворче мистецтво. Кожен з цих предметів має свій зміст, логіку побудови курсу, свою мету, вимоги та методи навчання. Однак, не дивлячись на ці відмінності, заняття з образотворчого мистецтва та креслення мають багато спільних задач. До них слід віднести: 1) навчання вмінню аналізувати форму та конструкцію предметів, що зображуються, розпізнавати їхнє положення в просторі, величину та пропорції; 2) формування та розвиток просторових уявлень та просторового зображення; 3) розвиток спостережливості, уваги, образної пам'яті, окоміру, вміння підмічати найбільш характерні ознаки в предметі; 4) навчання вмінню втілювати свою ідею в конкретну форму, вміння малювати з натури.

Недооцінка хоча б однієї з цих задач призводить до того, що учні на уроках креслення з важкістю можуть зняти ескіз з технічної деталі. Недостатній запас просторових уявлень утруднює формування навичок читання креслень. Е.А.Василенко стверджує, що “розвиток просторового уявлення є загальною задачею не тільки занять з креслення та образотворчого мистецтва, але й математики, фізики” [11, с. 25].

Психолого-фізіологічні дослідження показали, що не завжди навички малювання позитивно впливають на навички креслення. Так, наприклад, якщо при виконанні малюнка вертикальні лінії проводять, як правило, зверху до низу, то при виконанні креслень їх проводять знизу в гору. Слід звертати особливу увагу на ці обставини, і робити все можливе, щоб навчити студентів вірним та найбільш раціональним прийомам проведення вертикальних ліній при побудові креслення.

Креслення, конструювання і моделювання одягу, інформатика, комп'ютерна графіка особливо тісно пов'язані між собою. З огляду на те, що значну частину професійної діяльності вчителя технологій, як і інженера, складає проектування, велика увага приділяється інноваційним технологіям в галузі проектування. Так, на факультеті широко використовується для побудови конструкцій програма AUTO CAD, 3D MAX; програма систем автоматизованого проектування (САПР), ігрове проектування (ІП).

Перші дві мають приблизно однакові графічні можливості та засоби управління програмою. Створення зображень у графічних редакторах здійснюється шляхом комбінування окремих точок, прямих і ламаних ліній, прямокутників, кіл та овалів. Рисунки або їх елементи у процесі роботи можна копіювати і переносити, обертати і відбивати відносно вісі, штрихувати окремі фрагменти, одержувати кольорове зображення. Графічні редактори дозволяють у п'ять разів прискорити розробку композиції та роздрукувати її на звичайному папері.

Особливість розроблення базової конструкції деталей одягу полягає у тому, що виконати графічне зображення можливо лише за умов досконалого володіння знаннями основ конструювання, умінням точно виконувати розрахунки за правильно виміряними чи відповідно обраними типовими вимірами. Деталі будуються у масштабі і роздрукувати їх у натуральному розмірі можливо лише за наявності плотера.

Ігрове проектування використовується для проектування завершених виробів або технологічних процесів, як наприклад проектування колекції моделей відповідного призначення, проектування технологічного процесу виготовлення моделі у швейному потоці.

Процес здійснення художньо-конструкторської діяльності тісно пов'язаний з формуванням графічних умінь та навичок виконувати ескізи, проектувати різноманітні предмети дизайну (одяг, аксесуари, оздоблення). Графічна робота, як правило, супроводжується виконанням максту виробу, що передбачає розвиток трудових навичок, умінь, майстерності.

Важливим завданням при навчанні студентів конструюванню є розвиток аналітичних здібностей. Причому, ці здібності, належать до галузі виховання (розвиток аналітико-синтетичного погляду на предмети) і тісно пов'язані з галуззю моторики (спеціальні графічні навички). Спільна робота зорового аналізатора і тактильного (при виконанні ескізу, макетуванні) сприяє розвитку почуття форми, пропорції, і так само забезпечує розвиток абстрактного мислення, що відіграє важливу роль у всьому житті людини і у процесі засвоєння нею нових знань, у будь-якій творчій діяльності.

Висновки. Таким чином, ми вважаємо, що викладачам необхідно: 1) постійно прагнути до знаходження якомога більшої кількості загальних питань у справі здійснення міжпредметних зв'язків; 2) впроваджувати сучасні інформаційні технології; 3) ширше використовувати інтерактивні методи та педагогічні технології; 4) підвищувати рівень власної професійної та психолого-педагогічної компетентності.

Список використаних джерел

1. Андреева Н. Планування міжпредметних зв'язків: загальнотехнічні дисципліни / Н.Андреева // Рідна школа. – 2006. – №6. – С. 67-68.
2. Бугрій О. Формування інтелектуально-графічних умінь / О.Бугрій // Рідна школа. – 2006. – №12. – С. 50-51.

3. Верхола А.П. Графическая подготовка учащихся в школе./ А.П.Верхола, –К.: Радянська школа, 1985.–128 с.
 4. Волкова Н.П. Педагогіка: /Наталія Павлівна Волкова/ Посібник.– К.: Академія, 2002.– 574с.
 5. Гедзик А.М. Теоретико-методичні передумови формування змісту графічної підготовки учнів профільної школи / А.М.Гедзик //Проблеми трудової і професійної підготовки: Наук. метод. зб. – Слов'янськ: СДПУ, 2008. – Вип.. 12. - С.155 – 162.
 6. Дембинский С.И., Кузьменко В.И. Методика преподавания черчения в средней школе: / С.И.Дембинский, В.И.Кузьменко/ Учеб. пособие.– М.: Просвещение, 1977.– 335 с.
 7. Казаков В.Г., Кондратьева Л.Л. Психология/ В.Г.Казаков, Л.Л.Кондратьева / Пособие.– М.: Просвещение, 1991.– 357 с.
 8. Кириченко А.Ф. Теоретичні основи інженерної графіки: Анатолій Федорович Кириченко/ Підручник для вищих техн. закладів.– К.: ВД “Професіонал”, 2004.– 495 с.
 9. Ковтуненко Н. Структура готовності старшокласників до вибору інженерно-технічних професій / Н.Ковтуненко // Трудова підготовка в закладах освіти.– 2006.– №2.– С. 33-36.
 10. Кремінь В.Г. Майбутнє України неможливе без освіти / В.Г.Кремінь // Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти: Збірник наукових праць. – Вип..3. – Харків: НТУ “ХПІ”, 2002. – С. 3 – 8.
 11. Методика обучения черчению / Под ред. Е.А. Василенко. –М.: Просвещение, 1990.–176с.
 12. Пономарьов О.С. Логіка формування гуманітарно-технічної еліти в системі нової філософії інженерної освіти / О.С.Пономаренко //Наукові праці: Т.36. Вип..23. Педагогічні науки. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. П.Могилы, 2004. – С. 40 – 45. .
 13. Романовський О.Г. Національна гуманітарно-технічна еліта: реалії та перспективи підготовки / О.Г.Романовський //Наукові праці: Науково-методичний журнал. Т.36. Вип..23. Педагогічні науки. – Миколаїв: МДГУ ім. П.Могилы, 2004. С.25 – 31.
 14. Самоненко Ю.А. Психология и педагогика: / Юрий Александрович Самоненко/ Учеб. пособие для вузов.– М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001.– 277 с.
- Стаття надійшла до редакції 26.06.2010р.

УДК 37.036

***С.Л. Кучер, М.П. Дьяченко**
к. пед. н., доцент; кер. гуртка,
Криворізький ДПУ,
ЦДЮТ “Гармонія”*

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ УСПІШНОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ УКРАЇНСЬКИМИ ТРАДИЦІЯМИ

Ця стаття присвячена проблемі успішного національного виховання учнів в загальноосвітній школі. Серед умов вирішення досліджуваної проблеми визначна роль відводиться українським традиціям.

Ключові слова: національне виховання, українські традиції, педагогічні умови.

Эта статья посвящена проблеме успешного национального воспитания учеников в средней общеобразовательной школе. Среди условий решения исследуемой проблемы определяющая роль отводится украинским традициям.

Ключевые слова: национальное воспитание, украинские традиции, педагогические условия